

מזיגה הוא ביחס של חלק אחד יין לשלשה חלקים מים. (וכן הביא הרי"ף). ואילו לאביי שיעור מזיגה הוא ביחס של אחד לשנים.

ולשיטתו אין צריך לכוס של ברכה רביעית יין מזוג אלא כשר אף בפחות, ובלבד שיהא בו רובע רביעית יין חי. ולר"י, לאביי ורב יוסף כוס של ברכה טעונה רביעית יין חי. תוס'. ויש אומרים שלאביי כוס של ברכה צריך רביעית, או במזוג או בחי, וצריך יין חי לפחות בשיעור שליש רביעית (ע' רמב"ן ורא"מ הורבין).

דף עח

קו. א. דבר שיש בו כמה שימושים שונים — לפי איזה שימוש נקבע שיעורו לענין הוצאת שבת?
 ב. חפץ שהוא קטן מהשיעור שנתנו בו חכמים, שאדם אחד הצניעו ואחר הוציאו — האם המוציא חייב?
 ג. המוציא שטר חוב מרשות לרשות בשבת — האם הוא חייב חטאת?

א. אביי נתן כלל בשיעורי הוצאת שבת: כל דבר שיש בו כמה שימושים שכיחים — משערים לחומרא, כפי השיעור הקטן יותר, [ואפילו השימוש האחד פחות מהאחר, כגון דבש כדי ליתן על הכתית, הגם שרובו לאכילה, אעפ"כ משערים לחומרא לפי שנתנתו על הכתית נחשב שימוש שכיח]. ואם שימוש אחד שכיח והאחר אינו שכיח — הולכים אחר השימוש השכיח, הן לחומרא הן לקולא, כגון יין וחלב שתייתם מצויה ואין רפואתם מצויה — משתערים לפי אכילה [כדי מזיגה / גמיאה], לקולא. [במים — הלכו אחר רפואתם לחומרא, כדי לישוף בהם את הקילור; אביי פירש שמדובר בגליל, ששם רגילים לשוף את הקילור במים ולא בשאר משקים (אם מפני ענין רש"י), אם משום תוכנת מימיהם. ר"ח]. ורבה פירש אפילו בשאר מקומות, לפי שהשימוש במים עדיף לעין, שאין המים נגלדים כשאר משקים. עפ"י רש"י. וע"ע רמב"ן].

ב. דבר קטן מן השיעור שנתנו בו חכמים, אין חייבים על הוצאתו אלא המצניעו בלבד, שלגביו הוא דבר חשוב. [וכן דעת סתם מתניתין דלעיל]. רבי שמעון בן אלעזר אומר שאם הוכשר לאחד והצניעו ובא אחר והוציאו — נתחייב זה במחשבה של זה.

לפירוש התוס' והרז"ה והרמב"ן, מודים חכמים לרבי שמעון בן אלעזר שתלמיד שאמר לו רבו לפנות לו המקום, ופינה לו דבר שהצניעו רבו, הגם שאינו חשוב לכל — שהוא חייב, כי התלמיד עושה על דעת רבו. ומרש"י משמע שחולק על כך. ושם לפי שיטתו אף רבי שמעון ב"א לא מחייב אלא בתלמיד שעושה על דעת רבו.

ג. המוציא שטר חוב עד שלא פרעו — חייב, שהרי הוא דבר חשוב שיש בו צורך. משפרעו — פטור. רבי יהודה מחייב. וכמה הסברים ניתנו במחלוקתם; — רב יוסף פירש שנחלקו אם מותר למלוה להשהות שטר פרוע בביתו (והרי הוא ראוי לצור עפ"י צלוחיתו), אם לאו.

יש אומרים שאם יש בשטר כשיעור כדי לצור עפ"י צלוחיתו — חייב, ואעפ"י שאסור למלוה להשהותו אצלו, שהרי הוא חשוב לכל העולם. עפ"י פסקי ריא"ז; מהרש"א. והגרעק"א צידד שאם הלווה הוציאו — חייב, שאעפ"י שאינו חפץ להשאירו, שמא יגיע לידי המלוה,